

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปภาษาที่ใช้เป็นอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทย และศึกษามโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่ออารมณ์รักจากอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์นั้น โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพลงไทยสากลจำนวน 500 เพลง แล้วนำเพลงดังกล่าวมาวิเคราะห์หารูปภาษาที่ใช้เป็นอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รัก โดยนำมาจัดกลุ่มตามประเภทความหมายของรูปภาษาที่เป็นอุปลักษณะ หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์หามโนทัศน์ที่ผู้ใช้ภาษามีต่ออารมณ์รักจากอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เหล่านั้น ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

6.1 อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล

จากการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล ผู้วิจัยจำแนกประเภทอุปลักษณะออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 12 ประเภท ได้แก่

6.1.1 อุปลักษณะสิ่งมีชีวิต

6.1.1.1 อุปลักษณะมนุษย์

6.1.1.2 อุปลักษณะพืช

6.1.2 อุปลักษณะสิ่งไม่มีชีวิต

6.1.2.1 อุปลักษณะทรัพยากรดิน

6.1.2.2 อุปลักษณะอาหาร

6.1.3 อุปลักษณะธรรมชาติ

6.1.3.1 อุปลักษณะน้ำ

6.1.3.2 อุปลักษณะไฟ

6.1.3.3 อุปลักษณะลม

6.1.4 อุปลักษณะสิ่งเหนือธรรมชาติ

6.1.5 อุปลักษณะการเดินทาง

6.1.6 อุปลักษณะการเจ็บป่วย

- 6.1.7 อุปลักษณะการเรียนรู้
- 6.1.8 อุปลักษณะการแข่งขัน
- 6.1.9 อุปลักษณะธุรกิจ
- 6.1.10 อุปลักษณะการแสดง
- 6.1.11 อุปลักษณะการพนัน
- 6.1.12 อุปลักษณะการกระทำ

อุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลทั้ง 12 ประเภทนี้ มีการถ่ายโยงความหมายระหว่างความหมายของคำที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณะและความหมายของอารมณ์รัก โดยมีการเชื่อมโยงความหมายที่มีความสอดคล้องกันเข้าด้วยกัน เช่น ความสำคัญของอารมณ์รักที่มีต่อมนุษย์สอดคล้องกับความสำคัญของอวัยวะร่างกายของมนุษย์, การมีพัฒนาการของอารมณ์รักสอดคล้องกับการมีพัฒนาการของพืช, อาการของอารมณ์รักมีความสอดคล้องกับอาการของการเดินทาง, ผลจากอารมณ์รักที่มีต่อมนุษย์สอดคล้องกับผลของการเจ็บป่วย เป็นต้น

จากอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักที่ปรากฏในเพลงไทยสากล จะเห็นได้ว่าการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทางอื่นๆ ไปยังวงความหมายปลายทาง คือ แวดวงความหมายของอารมณ์รัก วงความหมายต้นทางจะเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ซึ่งเป็นผู้มีอารมณ์รักทั้งสิ้น เช่น อุปลักษณะธรรมชาติ เป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์, อุปลักษณะการเรียนรู้ อุปลักษณะการแข่งขัน อุปลักษณะพนัน เป็นเรื่องของกิจกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นต้น

6.2 มโนทัศน์อารมณ์รักในเพลงไทยสากล

จากการศึกษารูปภาษาที่นำมาใช้เป็นอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เพื่อแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักของคนในสังคมไทย สามารถจำแนกเป็นมโนทัศน์ได้ 12 มโนทัศน์ ดังต่อไปนี้

1. อารมณ์รักเป็นสิ่งมีชีวิต
2. อารมณ์รักเป็นสิ่งไม่มีชีวิต
3. อารมณ์รักเป็นธรรมชาติ
4. อารมณ์รักเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ

5. อารมณ์รักเป็นการเดินทาง
6. อารมณ์รักเป็นการเจ็บป่วย
7. อารมณ์รักเป็นการเรียน
8. อารมณ์รักเป็นการแข่งขัน
9. อารมณ์รักเป็นธุรกิจ
10. อารมณ์รักเป็นการแสดง
11. อารมณ์รักเป็นการพนัน
12. อารมณ์รักเป็นการกระทำ

จากอุปลักษณ์แสดงอารมณ์รักที่พบในเพลงไทยสากลทั้ง 12 ประเภท แสดงให้เห็นมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่ออารมณ์รักว่า อารมณ์รักเป็นสิ่งมีชีวิต อารมณ์รักเป็นสิ่งไม่มีชีวิต อารมณ์รักเป็นธรรมชาติ อารมณ์รักเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ อารมณ์รักเป็นการเดินทาง อารมณ์รักเป็นการเจ็บป่วย อารมณ์รักเป็นการเรียน อารมณ์รักเป็นการแข่งขัน อารมณ์รักเป็นธุรกิจ อารมณ์รักเป็นการแสดง อารมณ์รักเป็นการพนัน และ อารมณ์รักเป็นการกระทำ

นอกจากนี้ จากมโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาไทยที่มีต่ออารมณ์รักสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์รักในเรื่องต่างๆ ได้ เช่น

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นสิ่งมีชีวิต สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้ภาษาเห็นว่า อารมณ์รักเป็นสิ่งที่สำคัญ สังเกตได้จากการนำรูปภาษาที่มีความหมายถึงอวัยวะร่างกายที่สำคัญของมนุษย์ คือ หัวใจ มาใช้กล่าวเปรียบเทียบกับอารมณ์รัก และอารมณ์รักเป็นสิ่งที่มีการพัฒนาการได้เหมือนกับการเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต เช่น การเติบโตของพืชต่างๆ และจากการมองว่า อารมณ์รักเป็นสิ่งมีชีวิตนี้เอง จึงทำให้มนุษย์ต้องให้ความสำคัญกับอารมณ์รัก เพราะสิ่งมีชีวิตจะสามารถดำรงชีพอยู่ได้ต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง รวมทั้งการดูแลเอาใจใส่ด้วย

มโนทัศน์ อารมณ์รักเป็นสิ่งไม่มีชีวิต คือ เป็นทรัพย์สิน และ อาหาร การมองว่าอารมณ์รักเป็นทรัพย์สิน สะท้อนให้เห็นว่าอารมณ์รักเป็นสิ่งมีค่า และสามารถจะครอบครองเป็นเจ้าของได้ ซึ่งผู้ที่เป็นเจ้าของมักจะหวงแหน ไม่ยอมให้ผู้อื่นมาแย่งชิงทรัพย์สินของตนไป ในขณะที่ การมองว่าอารมณ์รักเป็นอาหาร แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของอารมณ์รัก เนื่องจากมนุษย์ดำรงชีพได้ด้วยการบริโภคอาหาร ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นว่าอารมณ์รักมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่นเดียวกับอาหาร

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นการเดินทาง สะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนที่และอาการของอารมณ์รักที่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้มีอารมณ์รักสามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าหรือทำให้สิ้นสุดได้

เหมือนกับจำนวนระยะทางในการเดินทาง และลักษณะของการเดินทางสอดคล้องกับลักษณะความสัมพันธ์ของอารมณ์รัก

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นการแข่งขัน สะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่มีต่ออารมณ์รักว่า อารมณ์รักเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ และผู้มีอารมณ์รักต้องพิสูจน์ความสามารถของตนเองว่าเหนือกว่าผู้อื่นซึ่งเปรียบเหมือนผู้แข่งขันที่เป็นฝ่ายตรงข้าม เพื่อจะเป็นผู้ที่สมหวังในความรัก เหมือนกับผู้ชนะการแข่งขัน

จากข้อความที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่า อุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมโนทัศน์หรือระบบความคิดของผู้ใช้ภาษาในสังคมไทยที่มีต่ออารมณ์รักได้

6.3 อภิปรายผล

จากการศึกษาอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทย เมื่อพิจารณาจากวงความหมายต้นทางทั้ง 12 ประเภทของอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล ผู้วิจัยพบว่า เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์และการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ทั้งนี้ เพราะอารมณ์รักเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ ดังนั้น การใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึงอารมณ์รัก จึงถูกนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมพร มีเจริญ (2542) เรื่อง “การศึกษาความหมายเปรียบเทียบของคำศัพท์อวัยวะร่างกายในภาษาไทย” ที่ผลการศึกษาพบว่ามนุษย์จะนำเอาประสบการณ์เดิมที่มีอยู่หรือที่คุ้นเคยมาโยงเข้ากับประสบการณ์ใหม่ที่ยังไม่คุ้นเคย โดยมนุษย์จะมีความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง แล้วนำมาใช้ในความหมายเปรียบเทียบเพื่อกล่าวถึงอารมณ์รัก มโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษาที่สะท้อนจากอุปลักษณะแสดงอารมณ์รัก มีผลมาจากประสบการณ์ของมนุษย์เช่นเดียวกัน เป็นการอธิบายความคิดที่เป็นนามธรรมให้สามารถเข้าใจได้จากพื้นฐานความคิดที่เป็นรูปธรรม

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผลการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์แสดงอารมณ์รักที่ปรากฏในเพลงไทยสากล ในอุปลักษณะประเภทสิ่งมีชีวิต ไม่พบรูปภาษาที่อยู่ในวงความหมายของสัตว์ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาข้อมูลเพลงไทยสากลทั้งหมด หากแต่ทำการคัดเลือกข้อมูลจำนวนหนึ่งด้วยวิธีการสุ่มเท่านั้น หากมีการศึกษาข้อมูลในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น อาจเป็นไปได้ว่าจะพบข้อมูลการนำรูปภาษาที่เกี่ยวข้องกับสัตว์นำมาใช้เปรียบเทียบกับอารมณ์รัก

มโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักที่เป็นผลสะท้อนจากอุปลักษณะที่พบในเพลงไทยสากล แสดงให้เห็นถึงความคิดของผู้ใช้ภาษาในสังคมไทยที่มีต่ออารมณ์รัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นความคิดของกลุ่มวัยรุ่นในสังคมไทยที่มีต่ออารมณ์รัก อารมณ์รักของวัยรุ่นนั้นเป็นสิ่งที่แปลกและน่าตื่นเต้น ความรักเพศตรงข้ามเป็นความรักที่เกิดจากฮอร์โมนเพศ เด็กวัยรุ่นจึงมีความตื่นตัวทางเพศสูง มีความต้องการที่จะเป็นที่รักและกล่าวขวัญถึงของเพศตรงข้าม โดยพยายามทำตัวให้เป็นจุดเด่นด้วยวิธีการต่างๆ นานา เด็กวัยรุ่นมักคิดว่า ตนเป็นผู้ใหญ่แล้ว และสามารถมีคู่รักของตนเองได้ (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539)

เนื่องจากว่าข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้อมูลจากเพลงไทยสากล ซึ่งเป็นสื่อเพื่อความบันเทิงรูปแบบที่มุ่งเน้นกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นวัยรุ่น ทั้งนี้ วัยรุ่นเป็นวัยของการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นผู้ใหญ่และเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องของความรักเป็นอย่างมาก เนื้อหาเพลงไทยสากลส่วนใหญ่จึงเกี่ยวข้องกับความรัก ดังนั้นการศึกษาลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล น่าจะแสดงให้เห็นถึงมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักของวัยรุ่นในสังคมไทย จากผลการศึกษาของ ศรัณย์ รักสัตย์มัน (2547) เรื่อง “วัยรุ่นกับกระบวนการสร้างความเป็นจริงเรื่องความรักผ่านเพลงไทยสมัยนิยม” พบว่าเรื่องราวความรักที่ถูกนำเสนอผ่านบทเพลงจะทำหน้าที่ในการเสริมย้ำ (Reinforce) หรือให้คำอธิบายค่านิยมในส่วนที่อยู่ในความคิดและส่วนที่วัยรุ่นได้เคยมีการแสดงออกไปแล้วในโลกแห่งความจริง จากการศึกษาอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากลสำหรับวัยรุ่นไทยในครั้งนี้ แสดงถึงมโนทัศน์ของวัยรุ่นในสังคมไทยต่ออารมณ์รักที่น่าสนใจหลายประการ ตัวอย่างเช่น

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นทรัพย์สิน ทรัพย์สินย่อมเป็นสิ่งมีค่าที่ผู้เป็นเจ้าของหวงแหน ในขณะเดียวกัน ย่อมต้องมีผู้อื่นที่อยากจะแย่งชิงทรัพย์สินนั้นมาจากเจ้าของเดิมเพื่อจะมีโอกาสครอบครองเป็นเจ้าของบ้าง การมองว่าอารมณ์รักเป็นทรัพย์สิน นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของอารมณ์รักที่มีต่อวัยรุ่นแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความหวงแหนในความรักของตนอีกด้วย

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นการแข่งขันและการพนัน การมองว่าอารมณ์รักเป็นการแข่งขัน แสดงให้เห็นว่าผู้มีอารมณ์รักจะต้องเอาชนะผู้อื่นที่เป็นคู่แข่งเพื่อให้ตนสมหวังในความรัก สอดคล้องกับลักษณะนิสัยของกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบสิ่งที่ท้าทายความสามารถ รวมถึงชอบทำตัวเป็นจุดเด่น เพื่อเรียกร้องความสนใจจากเพศตรงข้าม และการมองว่าอารมณ์รักเป็นการพนัน แสดงให้เห็นว่า ผลของความรักนั้นไม่แน่นอน อาจจะความสมหวังและผิดหวัง เช่นเดียวกับกับผลของการพนันที่บางครั้งเราอาจจะเป็นผู้โชคดีเล่นได้ แต่ในบางครั้งเราอาจจะเป็นผู้เสียก็เป็นได้

มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นการเจ็บป่วย สะท้อนให้เห็นว่า อารมณ์รัก โดยเฉพาะรักที่ ผิดหวังทำให้เกิดผลต่อจิตใจของผู้มีอารมณ์รัก เหมือนกับคนที่ทุกข์ทรมานเพราะอาการเจ็บป่วย ต่างๆ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษา พบว่ามีมโนทัศน์หลายประเภทที่สะท้อนให้เห็นว่าอารมณ์รักของวัยรุ่นเป็นเรื่องในทางสร้างสรรค์ เช่น มโนทัศน์อารมณ์รักเป็นการเรียน สะท้อนให้เห็นว่า อารมณ์รักเป็นเรื่องเข้าใจยาก ผู้มีอารมณ์รักจึงควรศึกษาเรียนรู้อารมณ์รักและคนรัก และถึงแม้จะ ผิดหวังในความรัก หากวัยรุ่น มองว่า อารมณ์รักเป็นการเรียน ที่ต้องเรียนรู้ไปเรื่อยๆ อาจจะ สามารถทำให้วัยรุ่นเรียนรู้จากความผิดพลาดทั้งหลายและทำใจยอมรับความผิดหวังได้ เป็นต้น

6.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในเพลงไทยสากล ผู้วิจัยพบว่ายังมีประเด็นอื่น ที่น่าศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักจากสื่อประเภทอื่นๆ เช่น นิยาย หรือ เพลง ประเภทอื่น เพื่อให้เห็นถึงรูปภาพที่ใช้เป็นอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในสื่อที่ต่างออกไป
2. ควรมีการศึกษาอุปลักษณะเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักเปรียบเทียบระหว่างภาษา เพื่อเปรียบเทียบมโนทัศน์เกี่ยวกับอารมณ์รักของคนในสังคมต่างๆ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเพลงไทยสากลในช่วงเวลาที่ผ่านมา เพื่อศึกษาความแตกต่างของรูปภาพที่ใช้เป็นอุปลักษณะแสดงอารมณ์รักในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน